Նօ. 4646 — 1881 ՄԱՅԻՍ 18 ՊԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ   22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ   ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՄԱՅԻՍ 30 ՊԱԶԱՐ ԻՐԹԷՍԻ — Նօ. 4646

ԹԻԱԹԼԱՐ
Իսթանպօլ իչին
Պիր սէնէ մէճիտիյէ 10
Ալթը այ " 5
Իւչ " " 2 ½
—
Պիր նիւսխէ 40 փարա։
—
Թաշրալար իչին
Պիր սէնէ, մէճիտիյէ 12
Ալթը այ, " 6
Բօսթա խարճէթի պիզէ այիտ տիր։

40 ՓԱՐԱ.

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ ԷՐՃԻՒԵԱՆ

١٢٩٧ ՄԱՅԻՍ ١٨   ١٢٩٨ ՐԷՃԷՊ ١

ԻԼԱՆԼԱՐ
Պիրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղշ.
Իքինճի " " " 2 ղշ.
Իւչիւնճիւ " " " 1 ղշ.
—
Իլան սըրասընա գօնուլմաեան իլանաթ ու իւմթարաթըն սաթըրը 5 ղշ.
Մէքթուպլար Կ. Յ. Փանոսեան խամինէ կօզրըր
Իսթանպօլտա, Գալաթաթա Բէնք-չէնպէճ-պազարընտա Իւսուֆ Խանընտա Ն. 41։

40 ՓԱՐԱ.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Աթինա, 27 մայիս

Պուրատա պուլունան Ալմանիա սէֆիրի Մ. Բատօվից, տէվլէթի Օսմանիյէ իլէ Եունան տէվլէթինէ այիտ օլարագ, մայիսին 24 ու թարիխինտէ գարարլաշտըրըլան մուգավէլէնամէնին պիր սուրէթի րէսմիյէսինի, մուգավէլամէ աաքէրինէ վէ խարիթալարտան իպարէթ օլան զամիմէլէրիյլէ պէրապէր պաշվէքիլ Մ. Գումունտուրօսա իթա իթմիշ տիր։

Ինէ սէֆիրի միւշարիլէյհ, տէվլէթի Օսմանիյէ իլէ Եունան տէվլէթի պէյնինտէ իմզա խիլէճէք բրօթօգօլու վիրմիշ տիր։

Եունան հիւքիւմէթի պու մուգավէլէյի գապուլ իլէ, Թասիխնի հուտուտ իչին իւչ աաքէրի գօմիսէր նասպ իյլէմիշ տիր։ Պու գօմիսէրլէր, Մ. Գօրբա, Մ. Իչօմաչօ, վէ Մ. Բուրմարա նամ զաթլար տըրլար։

Րօմա, 28 մայիս

Իթալիա հէյէթի վիւքէլասը պէր վէճհի աթի թէշէքքիւլ իթմիշ տիր։

Մ. Տէբրէթիս. Րէյիսի վիւքէլա վէ տախիլիյէ նազըրը
Մ. Մանչինի. Խարիճիյէ
Մ. Զանարտէլլի. Ատլիյէ
Մ. Մալեանի. Մալիյէ
Մ. Պագարինի. Նաֆիա
Մ. Պաչէլլի. Մէարիֆ
Մ. Պէրթի. Զիրաաթ վէ թիճարէթ վէ սանաի
Ժէնէրալ Ֆէրրէրօ. Հարպիյէ
Ամիրալ Ագթօն. Պահրիյէ

Գահիր, 29 մայիս

Տիւն ագշամ քէնտիսինէ հիւքիւմէթէն վէրիլէն պիր զիեաֆէթտէ, Մ. Նամպէթթա պիր նուլթգ իրատ իտիպ, քէնտիսիյլէ, տայիմա մէտհ ու սէնա իյլէտիկի Մ. Կրէվի միեանէսինտա պիր տասվէթ հուսուլէ կէթիրմէք իւզրէ խիլէն թէշէպպիւսաթա գարշը բրօթէսթօ իթմիշ տիր։

Պատէհու միւշարիլէյհ, գանունը էսասինին նազարը թէտգիգ վէ թէֆթիշտէն կէչիրիլմէսի իւզէրինէ պահս խտէրէք, «կէրչի գանունը էսասի թէպտիլ օլունմալը տըր, ֆագաթ հէնուզ պունուն վագթը կէլմէմիշ տիր։ Շու արալըգ գանունը էսասիյի թէֆթիշ ու թէտգիգէ պաշլամագ, ճիւմհուրիյէթի էէրինտէն սարսագ կիպի պիր թէհլիքէյի մուճիպ օլուր» տէմիշ տիր։

Բարիս, 29 մայիս

Պու կիւնքի Թան ղազէթասը, մալիյէ գըսմընտա, ումուրը մալիյէյի Օսմանիյէտէն պահս խտէրէք, Բարիսին հէյէթը սարրաֆիյէսինին թասավվուրաթընը մէտհ ու սէնա իյլէմիշ, վէ պունուն մագսատի էճնէպիեանի, մէնաֆիի տէվլէթի Ալիյէյի գըյմէթտար գըլմագտան իպարէթ օլտուղունու պէեան իթմիշ տիր։

Մէզգիւր ղազէթա, Ինկիլիզ սէնէտաթը Օսմանիյէ համիլլէրինէ, պիրքճա վէ եախօտ չօրբըգ ճա պիր էնամիյէթլէ մէթալիպաթտա պուլունմագըլըգտան սագընմալարընը, վէ ֆիիլ վէ սէլամէթի միւշթէրէքէյէ, եանի ումուրը մալիյէյի Օսմանիյէնին մուճէտտէտէն թէէսսիսի խուսուսունա չալըշմալարընը իխթար իթմէքտէ տիր։

Ագիմէթի թէէխխիր խտիլմիշ օլան Մ. տը Վայֆրէյ յունիս 2տէ ազիմէթ իտէճէք տիր։ Միւմաիլէյհ էվվէլա Լօնտրաեա, Վիէննաեա վէ Պէրլինէ կիտէճէք, վէ անտէն տախի Տէրսաատէթէ ազիմէթ իյլէյէճէք տիր։

ԱԺԱՆՍ ՐԷՕԹԷՐ

Աթինա, 29 մայիս

Եունան հիւքիւմէթի, ֆէվգէլատէ պիր մէճլիսի մէպուսան ագտ իթմէքսիզին, տէվլէթի Ալիյէ իլէ մուխապէրաթա նէթիճէ վիրմէքլիք մէսուլիյէթինի տէրիւհտէ իթմէքլիկէ գարար վիրմիշ, վէ Մ. Գումունտուրօսի մուահէտէյի իմզալամագ իւզրէ էմր ալմըշ տըր։ Թահլիյէ հուտուտ գօմիսիօնունա տէվլէթի Եունանիյէ թարաֆընտան իւչ մուրախխաս թային խտիլմիշ, վէ Թասալիգ վէ Թաոթիյի մուգավէլէտէն տէրհալ սօնրա, իշկալաեա պաշլամագ իւզրէ, թէտապիրի լազըմէ իթթիխազ օլունմուշ տուր։ Սուցօ վէ Սգարլաթօս նամ ժէնէրալլար, Լէօգատա քէնտի օրտուլարասընա կէլմիշլէր տիր։

Տէվլէթ խազինէսինտէն վուգու պուլան պիւյիւք իխթիլասաթտան տօլայը միւճէտտէտէն պազը քիմսէլէր թէվգիֆ օլունմուշլար տըր։

Բօլ վէ Սէրժ նամ կրան տիւգլէր Գուտսը շէրիֆէ միւթէվէճճիհէն Աթինատան հարէքէթ իթմիշ տիրլէր։

Լօնտրա, 30 մայիս

Եմիրին աաքէրլէրիյլէ Եէուպ խանըն ասաքիրի միեանընտա պազը չէթին միւսատէմէլէր վուգու պուլմուշ տուր։ Եէուպ խան հալէա Հէրաթա միւթէճաւիզ պուլունմագտա տըր։

Թայմըզըն պէեանընա կէօրէ, Հինտիսթան հիւքիւմէթի, տէրհալ Բինչին փաթիսինին Թախլիյէսիյլէ մէշղուլ օլմագ իւզրէ, Ինկիլթէրրա գայինէթօսունտան էմր ալմըշ տըր։

ԱՃՆԱՒՈՐԵԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՄԻՐԱՅԻ ՈՐԴԻ

ՄԵԾ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ա.Ղ.Ա. ԱՃՆԱՒՈՐԵԱՆ

Այսօր իւր մահկանացու կեանքը կնքեց ի հասակի 110 ամաց ի խոր սուգ համակելով իւր ընտանիքը ու ազգականները. և մարմինը փոխադրուած է Իւսկիւտար Ս. Խաչ եկեղեցին, և վաղը որ է երեքշաբթի, մայիս 19, ժամը 3ին Տէր Գրիգորիս սրբազան Ալէաթճեան Ս. Պատարագ մատուցանելով, և յետ աւարտման Եկեղեցւոյ ժամը հինգ ու կէսին յուղարկաւորութեան հանդէսը կատարուելով անդրյն գերեզմանատունը պիտի ամփոփուի։

Ուստի իր ընտանիքը ցաւօք սըրտի կը ծանուցանեն իրենց ազգականաց և բարեկամաց որ յուղարկաւորութեան հանդիսին ներկայ գտնուին։

1881, մայիս 18, Իւսկիւտար

ԻԽԹԱՐ

Պու կիւնքի ղազէթամըզտա միւնտէրիճ օլան Համպուրկուն Իգանթալ վէ շիւրէքէասը իլաննամէսինտէն տախի անլաշըլաճաղը վէճհ իւզրէ, Համպուրկ հիւքիւմէթի եէնի պիր ազիմ բիանգօսու թաստիգ իթմիշ, վէ հաթթա զիեատէսիյլէ արթըրըլմըշ օլան իքրամիյէլէրին նիզամէն թէէտիյէսի իչինտէ քէֆիլ օլմուշ տուր։ Մէզգիւր պիւյիւք բիանգօ իչին պիլէթ սաթան Իգանթալ վէ շիւրէքէասը խտարէխանէսի խայլի վագըթտան պէրու թանըլմըշ օլուպ, իշպու բիանգօ, հավվէսլիլէրինէ թավսիյէ օլունմաեա հէր ճիհէթչէ շաեանթէ տիր։ Իշպու պիւյիւք բիանգօնուն գուրասը շիւքիւճէկի կիւն, բէսմէն թային խտիլմիշ օլուպ, կէլէճէք յունիս 15տէ գուրա քէշիտէսինէ պաշլանաճագ տըր։

ՄԻՒԹԷՆԷՎԻՅԷ

Ավուսթրիա վէ Մաճարիսթան սէֆիրի պարօն տը Գալիս, մաէէթինտէ միւսթէշար վէ պաշ քեաթիպ իլէ սայիր սէֆարէթ մէմուրլարը օլտուղու հալտէ, Մապէյնի հիւմայունտան կէօնտէրիլէն արապալարա րաքիպէն Եըլտըզ սէրայընա կիթմիշ վէ օրատա պաշ վէքիլ վէ խարիճիյէ նազըրը պաշալար հազըրաթը հազըր օլտուղլարը հալտէ, հուզուրը Շահանէյէ չըգարագ, մաթպուի մուֆախամէթի կէօնտէրտիկի Սէնթ-Էթիէն նիշանըրն մուրասսա պիրինճի րիւթպէսինի թագտիմ իյլէմիշ օլտուղու կիպի, վէլի ահտը բրէնս Րօտօլֆուն Սաքսիա Թարաֆլարընտա իզտիվաճը սըրասընտա հիւքիւմէթի Սէնիյյէտէն կէօսթէրիլէն հիւսնի մուամէլէյէ մուգապէլէթէն, Թէշէքքիւրի հավի իմփէրաթօրուն խաթթը տէսթիյլէ մուհարրէր պիր նամէսինի տախի թագտիմ իթմիշ տիր։

—Տախիլիյէ նազըրը Մահմուտ Նէտիմ պաշա հազրէթլէրինին խուռթիֆալարը շայի օլմուշ օլտուղու ղազէթալարտա եազըլմըշ իսէ տէ, պու խապէրին իսթիհրաճէն իպարէթ օլտուղունու Վագըթ ղազէթասը եազըեօր։

—Շարգի-Րումէլի վալիսի Ալէգօ պաշա հազրէթլէրի, չըգան ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ մագէյնի հիւմայունա կիթմիշ տիր։

—Ֆրանսա էլչիսի Մ. Թիսօ, հիւքիւմէթի մաթպուաասընտան իւչ այլըգ մէզունիյէթ թալէպ վէ իսթիհսալ իյլէտիկինտէն, կէլէճէք աէյըն 15ինէ տօղրու մէզունէն մէմլէքէթինէ կիտէճէք տիր։

—Ալմանիա էլչիսի գօնթ Հացֆէլտ տախի պիր գաչ այ իչին մէմլէքէթինէ ազիմէթ իյլէմէք նիյեթինտէ օլուպ, հաթթա օլ պապտէ Պէրլինտէն մէզունիյէթ խթէմիշ վէ եագընտա մէզունիյէթի մէզքիւրէյէ րուխսաթ ալաճաղընը խտիա իյլէմէքտէ օլմաղըլա, պու սէնէ Պիւյիւք տէրէտէ սէյֆիյէ քիրալամամըշ տըր։

—Րուսիա սէֆարէթ միւսթէշարը Մ. Օնու, պիր վագըթտան պէրու մէզունէն Բէթրէսպուրկտա պուլունտուղու հալտէ, կէչէն կիւն Տէրսաատէթէ ավտէթ իյլէմիշ տիր։

—Սըհհիյէ թարիֆասընըն թէտգիգ իչին թէշքիլ օլունմուշ, վէ պիր այտան պէրու թէէխխիրի իճթիմա իթմիշ օլան միւխթէլիթ գօմիսիօն պու կիւնլէրտէ թէքրար թօփլանաճագ տըր։ Մէզգիւր գօմիսիօն մէմուրինի սըհհիյէնին թէզաիտի մաաշլարը, վէ իքինճի տէրէճէտէ պուլունան տիկէր պազը մէսէլէլէրի հալլ իթմէք իւզրէ տիր։

—Սըհհիյէ խտարէսինին մալիյէ նէզարէթինտէն ալաճաղը օլան պագայայի մաաշտէսի թէսվիյէ օլունմուշ տուր։ Մէզգիւր իտարէնին թագրիպա պիր միլեօն ղուրուշ մաթլուպու օլուպ, այ պէ այ 50,000 ղուրուշ վէրիլէճէք տիր։

—Ինկիլթէրրա մասլահաթկիւզարը վէ սէֆարէթ մէմուրլարը, Թարապեայտաքի Ինկիլթէրրա սէֆարէթխանէսինէ նագլ իթմիշլէր տիր։

—Գարատաղըն հուտուտը չարգիյեէսինի թահտիտէ մէմուր գօմիսիօնտա, տէվլէթի Ալիյէ գօմիսէրի նասպ խտիլէն զէվաթ, մահալլի մէմուրիյէթլէրինէ միւթէվէճճիհէն էվվէլքի կիւն Տէրսաատէթտէն հարէքէթ իյլէմիշլէր տիր։

Սէֆիրլէր Գարատաղ հուտուտը չարգիյեէսինին թահլիլի հագգընտա, Րուսիա սէֆիրի Մ. Նօվիգօֆ թարաֆընտան վուգու պուլան թէքլիֆաթը թէտգիգ իլէ մէշղուլ տըրլար։

Թէքլիֆաթը մէզքիւրէնին սէֆիրլէր ճարաֆընտան գապուլ օլունտուղու մէրվի տիր։

Կէրէք Եունան վէ կէրէք Թունուս իչինէ տայիր չախանը տէլղրաֆ խապէրլէր իշիտիլմէմիշ տիր։

—Սալթանաթը սէնիյյէնին Լօնտրա սէֆիրի Միւսիւրիւս պաշա հազրէթլէրի, ախիրէն Լօնտրաեա ավտէթինտէ, տիւեունը Օսմանիյէ գօմիթէլէրիյլէ քէմալի կէրմի իւզրէ միւզաքէրաթա կիրիշմիշ, վէ պիլէխուսուս, պիր վէ եա իքի իմթիեազը խութիգրազլարտան մաադա, քեաֆֆէյի խութիգրազաթը Օսմանիյէ համիլլէրի սէնէտաթը. նըն պիլճիւմլէ գօմիթէլէր րէյիսի պուլունան Մ. Պուվըրիյի էլէ ալմըշ տըր։

Իշպէ Միւսիւրիւս պաշանըն լայիհասը, միւմաիլէյհ իլէ իթթիֆագի միւզաքէրաթըն ֆէզլէքէսի տիմէք տիր։

Իշիտիլտիկինէ կէօրէ, լայիհայի մէզպուրէնին մէվատտը էսասիյէսի, ճանիպի Պապը Ալիտէն գապուլ օլունմասըյլա, մալիյէ նազըրը Թէվֆիգ պաշա հազրէթլէրինին Լօնտրաեա չէքմիշ օլտուղու տավէթ թէլէկրաֆը, միւմաիլէյհ Մ. Պուվըրիյի տավէթ իչին իմիշ։

—Պիթլիս վիլաեէթի մէճլիսի իտարէսի ազասընտան վէ էրմէնի միլլէթինտէն Գըրպաճեան աղաեա տէրկեահը ալի գարուճու պաշըլըգը թէվճիհ պույրուլմուշ տուր։

—Եունան սէֆիրի Մ. Գունտուրիօթի, էվվէլքի կիւն Եունան մուգավէլէյի խուսուսիյէսինէ վազը իմզա իչին էմր ալտըղը պու կիւնքի Բէյլէրպէյսարայը միւնտէրիճ իսէ տէ, տիւն ագշամա գատար պու խապէր թէէյիտ օլունմամըշ տըր։

—Մատամ Նէճիպ պաշա թարաֆընտան Րուսիա վէ Ավուսթրիա վէ Սըրպիա սէֆիրլէրիյլէ սայիր պազը միւթէպէրան մատամլարընա, կէչէն ճիւմաա կիւնիւ պիր զիեաֆէթ վէրիլմիշ տիր։

Մատամ Նէճիպ պաշա, Հէրսէքլի պիր Խրիսթիեան օլուպ, պունտան 20 սէնէ ագտէմ, պու կիւնքի կիւն ֆէրիգ բաէէսինտէ պուլունան էյուզ պաշը Նէճիպ աղաեա մէճրուհէ օլարագ մէյտանը մուհաբէպէտէ թէեաշուֆ իթմիշ, վէ քէնտի բէտէրի խանէսինէ կէօթիւրիւպ թէապվիսինէ պագմըշ, վէ էյուզ պաշը Նէճիպ տէ, մէզպուրէնին պու ֆէտաքեարլըղընա միւքեաֆաթէն անընլա ագտը իզտիվաճ իյլէմիշ տիր։ Օլ վագըթտան պէրու մատամ Նէճիպ պաշա, քեաֆֆէյի սէվգիեաթը աաքէրիյէտէ զէվճինէ րէֆագաթ իտիպ, մէճրուհլարը թէտավի իթմէք խուսուսունտա ֆէվգէլատէ ճահտ վէ իգտամ իյլէմիշ տիր։

—Էվվէլքի կիւն Իսարէյի մախսուսէնին Սէլանիք բօսթասըյլա, մահէլլի մէզքիւրէ պիր խայլի գուրայի ճէտիտէ էֆրատը կէօնտէրիլմիշ տիր։

—Տէրսաատէթ Րումանիա գօնսօլօսու Մ. Ֆարա, Վարնա թարիգիյլէ ավտէթ իթմիշ տիր։

—Օն պէշ կիւն միւտտէթլէ թաթիլ իտիլէն Ֆար տիւ Բօսֆօր ղազէթասընըն մաղհարը աֆվ օլուպ, թէքրար նէշրինէ միւսաատէ խտիլտիկի մա մէաէրրէթ իշիտիլմիշ տիր։

—Տիւնքի կիւն Մուգատտէմէյի Նուսրէթ նամ վափօր իլէ Ալայէի վիլաեէթի աշըրընտան Տէրսաատէթէ քիւլլիեէթլի գախիրէլէր կէթիրիլմիշ տիր։

—Սագըզտան եազըլըեօրըրնա կէօրէ, Անատօլուտա Ինկիլթէրրա գօնսօլօսլարընտան օլուպ, խանէ թէվգիֆինէ մէմուր օլան Մ. Թրօթթըր, ճէզիրէյի մէզքիւրէտէ պիր այ տահա գալմագա էմր ալմըշ տըր։

Լօնտրա շէհրի էմինի Ամէրիգա ուսուլի իւզրէ, Սագըզտա էլի պապ թախթա պինա ինշասընը վազ իյլէմիշ օլտուղունտան, Տէրսաատէթտէն Սագըզա 200,000 թախթա կէօնտէրիլէճէք տիր։

—Տիմէթօգա սանճաղը տախիլինտէ Սօֆիլօ գասապասընտա, միւճէտտէտէն քիւշատը իրատէյի Սէնիյյէ իգթիզասընտան օլան թէլէկրաֆխանէ, պու քէրրէ քիւշատ իլէ էմիրի մուխապէրաթա պաշլանըլմըշ տըր։

—Պէյօղլունտա եանկըն տըլաեը մուալլիմի գօնթ Զէչէնեի թարաֆընտան, Պապը Ալիյէ պու քէրրէ պիր բրօբօժէ թագտիմ օլունուպ, պալօ վէ թէամբօ կիպի ումումի մահէլլէրտէ ըէքսէրիա պիր գազա պուլունտուղունտան, պիր հարիգ զուհուրինտէ ազիմ պիր ֆէլաքէթ վուգուի մէլհուզ օլտուղու կիպի, պազը մունճիպի թէհլիքէ աէվալ պուլունտուղունու պէեան իյլէմիշ, վէ պինաէէն ալէյհ մահալլը մէզքիւրէ լիմուաէնէսինէ լազըմ կէլէն թէտապիրին ալընմասընը ղէրիճ ու պէեանէ մէմուր օլմուշ տուր։

—Ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ, Գատըրկա Լիմանընտա պիր սարրաֆըն խանէսինէ էէտի նէֆէր խըրսըզ կիրմիշ իսէ տէ, քէյֆիյէթ տէրհալ բօլիս ճանիպինտէն խապէր ալընմաղլա, իւզէրլէրինէ վարըլտըգտա, թարաֆէյնտէն պիր գաչ էլ թապանճա աթըլմըշ, վէ խըրսըզլարտան պիրի եարալանարագ հալտէ, արգատաշլարըյլա ֆիրար իտիպ, անճագ պիր նէֆէրի բօլիս թարաֆընտան տէրտէսթ խտիլմիշ, վէ գուսուրունուն տախի արանըլմագտա պուլունտուղու իշիտիլմիշ տիր։

—Իւնէ օ կիւնէ սաաթ 7 գարարլարընտա, Պէյօղլունտա տէօրթ եօլ աղզընտա Այնալը չարշը տէբունինտէ, Թէպաայի տէվլէթի Ալիյէտէն Հալէպլի մէշհուր Համալըն միւթէհարրիֆ օլտուղը վէ սէրունինտէ Մանասեան նամ քիմսէնին միւսթէճիր պուլունտուղու քեարկիր մանիֆաթուրաճը տիւքքեանընտան աթէշ զուհուր իտէրէք, իթթիֆայինէ սիրաեէթլէ եանըղը սէքիզ պապ տիւքքեան միւհթէրէք օլտուղու հալտէ պասթըրըլմըշ տըր։

Ղարդյլպտէն օլարագ իշիտիլտիկինէ կէօրէ, մէզքիւր հարիգտէ եանմըշ օլան պիր պագգալ, 12 սէնէտէն պէրու տիւքքեանընը սիկուրթա իթտիրմիշ իքէն, տօգուզ կիւնտէն պէրու սիկուրթասը միւտտէթի խիթամ պուլմուշ, վէ պու կիւն եարըն եէնիտէն սիկուրթաեա վազ իթմէք նիյէթինտէ պուլունմուշ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր հարիգ զուհուրա կէլմիշ տիր։

—Էնգարէ վիլաեէթինտէն ալընան խուսուսի մէքթուպլարտա պէեան օլունտուղունա նէզարէն, օ թարաֆլարա բէք չօգ չէքիրկէ եաղըլմըշ օլմաղլէ, պիւթիւն էհալի չէքիրկէ տօփլամաղա թօփլամաեա չըգըլմըշ, վէ հաթթա իքի աաէմին պիր կիւնտէ 90 օգգա չէքիրկէ թօփլատըգլարը ղարդյլպտէն օլարագ պիլտիրիլմիշ տիր։

—Բէզա Գօնեա վիլաեէթինտէ քէային Սիվրի նամ մահէլլտէ չէքիրկէ մահվը իչին պիր չօգ մէմուրլար չալըշտըգլարընտա, կէօյտէն 50,000 տէն զիեատէ լէյլէք գուշու իլէ պաճա օղլըրճըգ ինէրէք, էհալի իլէ պէրապէր չալըշըրճասընա չէքիրկէլէրի թէլէֆ իթմէկէ պաշլատըգլարը, Գօնեատան եազըլըեօր։

—Թէլէկրաֆ նազըրը էսպագ միւթէվէֆֆա Պիլօրի Մէհէմմէտ էֆէնտինին Միրկիւնտէ վագը սահիլխանէսի, Իրան սէֆիրի Միրզա Մօհսին խան թարաֆընտան սաթըն

ալընարագ, սահիլխանէյի մէզքիւր, Իրան սէֆարէթխանէսի իչին սէյֆիէ իթթիխազ գըլընմըշ, վէ իճապ իտէն թամիրաթ իճրա օլունմուշ օլմաղլէ, Իրան սէֆարէթի էրքեանընըն պիր գաչ կիւնէ գատար սահիլխանէյի մէզքիւրէ նագլ իլէնէճէկի խապէր ալընմըշ տըր։

—Բարիզտէ «Բօրթֆէօյլ Տիփլօմաթիք» նամընտա թապ օլունմագտա օլան րիսալէյի մէվգութէնին միւնտէրիճաթը միւֆսիտէ վէ մուզիրրէսի ճիհէթլէ, մէմալիքի Շահանէէ տուխուլի մէն իտիլիպ, վիլաեաթա իգթիզա իտէն էմրին իթա օլունմուշ օլտուղու խապէր ալընմըշ տըր։

— Պաղտատտան ալընան պիր թահրիրաթ մէալինէ նէզարէն, Նէճէֆ վէ Քէրպէլատա զուհուրա կէլէն վէպա իլլէթինին համտ օլսուն պու կիւնլէրտէ պիր ազ խաֆիֆլէնտիկի, վէ իթթիխազ օլունան թէտապիրի սըհհիէէ սէմէրէսիյլէ, իլլէթի մէզքիւրէ պուլունտուղու պիր գաչ մահէլտէ թախֆիֆ իտիլիպ, օրալարտան Նէֆսի Պաղտատ վէ թէվապիէլէրինէ կէլէնլէրին, չէհրին պիր իքի սաաթ խարիճինտէ մախսուսէն թային գըլընան մահէլլէրտէ 10 վէ եա 15 կիւն գատար գարանթինա պէքլէթտիրիլմէքտէ օլտուղու անլաշըլըյօր։

—Թէրգօս կէօլիւնտէն Տէրսաատէթէ սու կէթիրիլմէք իւզրէ, Իտալեայի Մբօրինէ գումբանեասը տիրէքթօրու Թէրնօ պէյին էսէրի թէշվիգիյլէ, պազը Բարիզ սէրմաեէտարանընըն 40 միլիօն ֆրանգլըգ սէրմաեէ իլէ պիր գումբանեա թէշքիլ էյլէմիշ օլտուգլարընը, վէ Թէրնօ պէյին քէշֆիեաթ իճրա իթմէք իւզրէ, մահէլլինտէ պիր իքի միւհէնտիս պուլունտուղու հալտէ, Թէրգօս թարաֆլարընա կիթմիշ օլտուղունու պունտան մուգատտէմ եազմըշ իտիք։ Պու քէրրէ ալտըղը [illegible], մէզքիւր կէօլ ուզունտա պիր ատէմիր պօրուտան վէ պուխար գուվվէթիյլէ խարէ օլունուր գուվվէթի թազսիմիէտէն միւթէհասսըլ պիր պէնտ իլէ Տէրսաատէթէ րապթ խըլընաճաք, վէ քէշֆիեաթը միւթէֆէրրիա պիլ իճրա, պու սէնէ զարֆընտա ամէլիեաթա պէտ ու միւպաշէրէթ օլունաճագ տըր։ Մաճարիսթանտա շըմէնտօֆէր վէ գանալ կիպի պիր չօգ աարըն ինշաընտա իգտարը էսէրի մէհարէթ իտէն Վէնեատիքլի Ֆէրտինան Բանչիէրա, ամէլիեաթա նէզարէթէ մէմուր իտիլմիշ տիր։

ՌՈՒՍԻԱ

ԻՔԻ ՄՈՒՋԻՐՐ ԳՈՒՎՎԷԹ

(4645 [illegible])

Իշթէ պու սուրէթլէ, հէնուզ մէվգուֆիեէթտէն գուրթուլմուշ օլան պիչարէ տէլիգանլը հագգընտա, սայիր պիր կիւնա թազեիգ պաշլատըպ, իգամէթինի թէէտսիս իթմիշ օլտուղու իլ.ք չէհրին վալիսի, մէրգում իչին կիւեա քէնտի ավօգաթլըգ սէնաաթընտան իսթիֆատէ իտէրէք, մուխաթարալը էֆ.քեարլար նէշր իթմէքտէ տիր տէեու ղամմազլամըշ տըր։ (Շուրասը պէեանէ լիւզում կէօրիւրիւզ քի, մէրգում ասլա բօլիթիգաճա տավալարտա ավօգաթլըգ իթմէմիշ տիր։) Հէրնէ հալ իսէ, մէզքիւր ղամմազլըղըն նէթիճէսի օլարագ, օլ վաղըթ մուվագգաթէն տախիլիէ Նազըրը օլան բրէնս Լօպանօֆ թարաֆընտան պիր մէքթուպ կէլիպ, սահիպ թէօհմէթին տէրհալ ուզագ պիր վիլաեէթէ կէօնտէրիլմէսի վալիէէ էմր օլունմուշ տուր։

Իշպու գարար, Բէթրէսպուրկտա պազը խուքուքէ նուֆուզլար սահէսինտէ 15 կիւն գատար կէճիքիպ, վէ լաքին եանըլըշ պիր ղամմազլըգտա պուլունուլմուշ օլտուղու մէյտանա չըգմասըն իչին, մէրգում կէնճ ավօգաթ, Խարգօֆա կիթմէք իւզրէ էմր ալըր, վէ պէօյլէճէ պիր սէնէ չալըշմագլըգ սանէսինտէ քեար իթմիշ օլտուղու օլտուղճա պիր վագըթ վէ միւշթէրիլէրի տարմատաղըն օլմուշլար տըր։

Խարգօֆ վալիսի Ժէնէրալ Տուրնօվօ օլուպ, միւմաիլէյհ, հիւքիւմէթ մէմուրու ինֆօրմասը կէյլինմիշ օմաեան պիր տէլիգանլընըն, ճէմիյէթլէր իչինտէ քէնտիսի գատար հիւրմէթ վէ րիաէթ կէօրմէսինի չէքէմէմիշ տիր։

Պունուն իւզէրինէ մէրգում հագգընտա, միւմաիլէյհ Ժէնէրալ, (մուախխարէն եալան օլտուղու թէպէյյուն իտէն) պիր թագըմ կիզլի ղամմազլըգլարտա պուլունմուշ, վէ պիչարէ տէլիգանլըեըն պահրը Հազէզ սէվահիլինտէ վագը Աստրախան էեալէթինտէ թէվգըֆ իտիլմէսի, պալէատէ զիքր օլունան տախիլիէ Նազըրը թարաֆընտան էմր օլունմուշ տուր։ Պինաէնալէյհ մէրգում ավօգաթ, թէվգըֆ իտիլէրէք պիր վակօնա աթըլմըշ, վէ էլլիսէ օլարագ իւզէրինտէ պուլունան մաատա հիչ պիր չէյ ալմասընա միւսաատէ իտիլմէքսիզին, 3000 վէրստաճէն զիեատէ եօլ եիւրիւթիւլմիւշ տիր։ Պու վէճհ իլէ մէրգում տէլիգանլըեըն հալի, իքինճի տէֆա օլարագ պօզուլմուշ տուր։

Ժէնէրալ Մէզէնցօֆ, մէմալիքի էճնէպիէտէն աւտէթինտէ, քէնտի մէմուրլարը մարիֆէթիյլէ թէտգիգաթը լազըմէյի իճրա իթմիպ, զիքր օլունան ղամմազլըգլարըն քեաֆֆէսինին եալան օլտուղու մէյտանա չըգմըշ տըր։ Պիրագ վագըթ սօնրա, իշպու սահիպ րիտգաթ զաթըն սէպաթը վէ նամուսլուլուղու սաեէսինտէ, պունճա հագգսըզլըգլարա գուրպան կիթմիշ օլան կէնճի մէրգում, հուրրիէթինի թէքրար էլտէ իթմիշ տիր։ Անճագ բրէնս Լօպանօֆ, մէմուրիէթինի թէրքլէ, Ժէնէրալ Մէզէնցօֆ գօնթ Շուվալօֆուն եէրինէ կէչտիքինտէ, ավօգաթը մէրգում, պիր թագըմ գուրու իֆթիրալարտան ազատէ օլմուշ, վէ պէշ սէնէ զարֆընտա տիւշար օլտուղու միհն ու մէշագգաթ սէպէպինտէն պօզուլմուշ օլան սըհհաթինի բահաթճա իատէ էտամ իտէպիլմիշ տիր։ Կէրչի պու խուսուսա պիչարէ մուվաֆֆագ օլմուշ իսէ տէ, հայֆա քի, էվլատընըն մէշագգաթլըղընը կէօրէրէք, վագթինտէն էվվէլ մէզարա կիրմիշ օլան բէտէրինին ղայպը իլէ, տուչար էլէմ ու մաթէմ օլմուշ տուր։ Պու սէօյլէտիկիմ չէյլէր միւմքի՞ն մի տիր քի, պիր րիւեա օլմասըն, միւմքի՞ն մի տիր քի պիր մէմուր պու տէրէճէ տէհշէթլի պիր զօլայըգլա պիր ատէմին զավալլըսընը, սըհհէթինի վէ սաատէթի հալինի քէնտի էմրի ալթընա վազ իտէպիլսին։ Էվվէթ, պունլարըն քեաֆֆէսի տախի սահիհ չէյլէր տիրլէր։ Պու հիքեաեէ մասալ զաննըն օլունմասըն իչին, իլավէթէն պէեան իտէրիմ քի, զիքրինի իթտիքիմ տէլիգանլը պէն իմ։ (Եազըն վագըթլարտա պէնիմ Ռուսիատա կէօզլիւմէ կէօրտիւկիւմ պու կիպի վուգուաթլար էկէր գալէմէ ալընսա, պիւյիւք պիր ճիլտ օլուր։)

Տիկէր պիր միսալ տահա կէօսթէրէյիմ. Հայտէլպէրկտէն պիր ալիմ Ռուսիատա սիահէթ իտէր. Պու զաթ, էրպապը իլմի թէսարրուֆտան օլուպ, վէ բօլիթիգատան տախի նէֆրէթ իթտիկի, վէ հիչ պիր քիմսէնէ զարարը օլմատըղը հալտէ, հէր կիւնա գուլմ ու թազեիգտէն խալի օլաճաղը մէմուլ իտի։ Հալպուքի, պէտպախթ պիր թէսատիւֆէ ղէվմէսինին վագըը համիլ իլլէտիկի պիր կինէճէ, բօլիս, մէրգումուն խանէսինէ կիրիպ, քէնտիսինի թէվգըֆ իտէր, վէ պիր գաչ այ սօնրա Բէրմ էեալէթինին ուզագ պիր նահիէսինէ կէօնտէրիլիր։ Պիչարէ, պէօյլէ պիր ֆէլաքէթէ միւսթահագգ օլմագ սէպէպինի քէնտի քէնտինէ սուալ իթտիկի հալտէ, սիւրկիւնտէ տուչար օլաճաղը սէֆալէթ վէ զարուրէթտէն գօլաեը, նէ տէրէճէ մէեուսանէ տուշիւնմիւշ թարիֆէ համճէթ տէյիլ տիր։

Հասըլը, Ռուսիատա պու կիպի վագաալար էքսիքսիզ օլուպ, պունլարըն պիրէր պիրէր թարիֆ ու պէեանը, խայլի եէր թութաճաղ օլտուղունտան, տէրճինտէն սարֆը նազար իտէր, վէ պէր վէճհի աթի մէզալէմիզէ խիթամ վէրիրիզ։

Իշթէ պու քէյֆի մաեէշա հալէթլէ քիւհնէ իւնէ քիմսէ վարմագ իսթէմէզ. Տահա նիչէ միհն ու մէշագգաթլար վէ կիզլի հէնչիչըրմիստլար վար տըր. ֆագաթ հէպսինտէն ֆէնասը, պէօյլէ պիր զէվգ ու սէֆա հիս օլունան մէնզարէ դարըշըղըմտա, էլտէն հիչ պիր չէյ կէլմէմէսի, վէ եալընըզ մէյուսիեէթ հիս օլունմասը տըր։ Մէվգուֆինէ թէօհմէթի պիր ճէզա օլտուղու ֆարզ օլունսա պիլէ, պու ճէզանըն սէպէպի կէօսթէրիլմէլի, վէ եալընըզ «Նազըրըն գարարը իլէ սիզի ֆիլանճա մահէլլէ կէօնտէրիեօրուզ» տէնմէքլէ իքթիֆա խոլմըշ տըր։

Խա՛յըր, պէօյլէ պիր իգտամ ասլա վէրիլմէեօր. Նէ էվվէլինտէն իգտամ իթմէքլիկէ, վէ նէ տէ խիթամըն իթմէքլիկէ հագգ եօգ տուր։ Հուգուգը ատիէ միւտիրիւլէրինին կէօրտիւքլէրի ճէզա, մագտուլ օլտուղու հալտէ, մէզքիւր տէհշէթլի ճէզա իսէ, ղայրի մագտուլ տուր։

Ռուս մէմուրլարը, հաեաթը հագիգէ նէ տիմէք օլտուղունու պիլմէզլէր։ Պունլար պիր տասատա տօղուպ, վէ հիւքիւմէթին րէսմի պիր տայրէսինտէ պիւյիւմէքլէ, պիւյիւքլէրին իչ օտալարընտա, քիւչիւքլէրէ գարշը մուհարէպէեէ հազըրլանըրլար։ Պունլար, հիւքիւմէթ թարաֆընտան նէշր օլունան թահրիրաթլարըն, պիր ատէմին զամիրլէրինի թաուլէ զայըր միւգթէտիր օլտուղլարը նէ գատար պէեան իտիլսէ անլամազլար։ Պունլար, միւթէվէֆֆա իմբէրաթօրուն ախճէնապ սիմասը հուզուրունտա պիլէ պաշլարընը էյմէմիշլէր տիր։ Միւշարիլէյհ, մէնֆաաթը ումումիէէ իչին պիր գանուն նէշր իթտիքինտէ, մէմուրլար, պու գանունու քէնտի թահրիրաթը ումումիէլէրիյլէ պօզմուշ տըրլար։

Իմբէրաթօր իքինճի Ալէքսանտր, քէօյլիւլէրէ հիչ պիր եէրտէ վէրիլմիշ օլմաեան հուրրիէթի մուխթարիէթի վէրմիշ իքէն, մէմուրլար, պունունլա տա էհալիյի զապթ ու թախթ իթմէքլիկէ պիր չարէ պուլմուշ տըրլար։

Իմբէրաթօրը միւշարիլէյհ, սէրպէստ վիլաեէթ մէճլիսլէրի իհտաս իթմիշ իքէն, մէմուրլար, միւշարիլէյհին մալումաթը օլմագսըզըն, մէզքիւր մէճլիսլէր ազալարընը ճէպր պիրլէ, գանունուն հիւքմինի մահվ իթտիրմիշ տիրլէր։

Իմբէրաթօր Ալէքսանտր, մահքէմէլէրտէ ժիւրի ուսուլինի իտխալ իթմիշ, վէ էօյլէ նիզամաթը ատլիէ նէշր էյլէմիշ տիր քի, մէհաքիմ Միթթէրմայէր, պիզէ վէրտիկի թէրճմէլէրտէն պիրինտէ, օլ պապտէ շէօյլէ սէօյլէմիշ տիր. «Ինկիլթէրրա տախի միւսթէսնա թութուլմագ, Էվրօբանըն հիչ պիր միլլէթի, հուգուգը միւլքիէէ գավանինի նէշր իթմէմիշ տիր, վէ շու թէշէպպիւսա, իքինճի Ալէքսանտր կիպի ինսանիէթբէրվէր պիր հիւքիւմտար գահրէմանը չըգըրմէմիշ տիր։»

Հալպուքի մէմուրլար, պու խուսուսա մուախէզէ իտիպ, «հիչ քիմսէ պիլա թէֆթիշ վէ պիլա մուհաքէմէ հուրրիէթինտէն մահրում գըլընամազ» սէօզլէրինի միւթէզամմին օլան պէնտի, ո՛լ իչին քէնտիլէրինին հիւքմիւնտէ գալմըշ տըր։

Սօն սալթանաթը տէվրէտէ նէ գատար թէֆթիշ ու թէտգիգ իթսէք, միւթէվէֆֆա իմբէրաթօրուն էօմրիւնիւն սօն տագիգասընա գատար միւթթասըլ օլտուղու էֆքեարը լիպէրալանէ պէրվէրանէսինէ օլ գատար զիեատէ պաշ էյմէքլիկմիզ լազըմ կէլիր։

Միւթէվէֆֆա իմբէրաթօր, քէօյլիւլէրին հուրրիէթին ֆէրմանը նէշր իթմէզտէն էվվէլ, մահզուն պիր սուրէթտէ «պէն եալընըզըմ, վէ հիչ պիր եարտըմճըմ եօգ տուր» տէմիշ տիր։

Միւշարիլէյհ, իլաճաթ թարիգինտէ քէնտիսինի տուրտուրմագ իչին խալգըն քեաֆֆէյի ճաֆալարա, վէ կիզլի վէ աշիքեար մուխալէֆէթլէրէ գալէպէ իթմիշ տիր։ Նիչէ աքֆալար տախի ժիւրի մահքէմէսինի ֆէսխ իթմէք իչին, էօյլէ ճինայէթ մուհաքէմէլէրի կէօրիւլմիւշ տիր քի, պունլարըն նէթիճէսի, Զինօֆիէվլէր հագգընտա խալըրը օլմըշ տըր. Լաքին, պու խուսուսա հէր չէյ ֆայտէսիզ գալըպ, պէօյլէ պիր ֆիքր վէ պունճա սէպաթա իշթիրաք իտէնլէր իսէ, ֆըրգալարըն խարիճինտէ օլուպ, «էլի ինսանիէթ եօլունտա ֆէտայի նէֆս իտէնլէր օլմուշլար տըր»։

Միւթէվէֆֆա իմբէրաթօրուն քէնտի սալթանաթը հէնկեամընտա, իճրա իտիլէն հագգսըզլըգլարըն 9 տան ալթըսընա խապէրտար օլմատըղընա իգրար օլմուշ տուր։ Էկէրչի Զարա վէ վաթանա քէմալի խուլուսիէթ իւզրէ չալըշմագտա իսէ օլմուշ օլան գօնթ Լօրիս Մէլիգօֆուն, կէրէք հիւքմի գավանինի իճրա իթմէքլիքտէ, վէ կէրէք հաեաթը պէչէրիէյի հալը հազըրըն իճապաթը տէրէճէսինէ իսալ էյլէմէքլիքտէ, միւթէվէֆֆա իմբէրաթօրու քէնտիսինէ ֆէվգէլատէ պիր մուավին պուլմուշ օլտուղունու տէրխաթըր իթմէլի իսէ, միւշարիլէյհ իմբէրաթօրուն էֆքեարը թէրագգըբէրվէրանէսինէ ասլա չիւպհէ գալմազ։

Թէքմիլ Ռուսիատա, մէմուրլար թարաֆընտան իճրա խըլընմըշ օլան հագսըզլըգլար մէշհուր օլուպ կէօզ օնիւնտէ կէչիրմէքլիկի էմր իտէն, վէ նահագ եէրտէ նէֆի իթմիշ օլանլարըն ավտէթինէ միւսաատէ իյլէեէն, միւթէվէֆֆա իմբէրաթօր տըր։ Միւշարիլէյհին պիր էֆքեար լէհինտէ իսլահաթ իլէրի լէթաֆէթ վէ նէ ֆիւնճէ ֆէտաքեարլըգ, չէհրի միւշարիլէյհին էվսաֆը մախսուսէյի մէմտուհէսինէ տէլիլ ալէն տիրլէր։

Հիչ պիր սընըֆ ճէմիյէթի քէնտի ազասընտան օլտուղունու գապուլ իթմէտիկի պիր թագըմ էֆրատը րէզիլ, պիր սօգագ քէօշէսինտէն միւշարիլէյհ իւզէրինէ հիւճում իտէրլէր, վէ իմբէրաթօր, իշպու սուի գաստա մուգավիլ, իւչիւնճիւ տաֆաեէ գալպթաթը ֆէտա իթտիրիր։

Իքինճի Ալէքսանտր, իքի պիւյիւք միլլէթլէր պէյնինտէ վուգու պուլան պիր մուհարէպէտէն սօնրա, ղալիպէն, քէնտի ղայիֆ խալքը ալէյհինտէ թէքրար մուհարէպէյէ պաշլամագ իսթէմէկինի կէօրտիւկինտէ, էլինի մաղլուպա ուզատըր, վէ 1867տէ, քէնտիսինի մէմալիքի էճնէպիէտէ սէեահաթ իթտիկի հէնկեամտա տուչար օլտուղու հագարաթը չու ուբրատա ունութարագ, մաղլուպ պիր թագըմ ահալի ֆէլաքէթլէրտէն գուրթարըր։

Ամէրիգա էսարէթի լաղվ իտէր, վէ ինչպու հուրրիէթ թէշէպպիւսինէ հէր քիմ միւմաեաթ իթմէ իսթէր իսէ, Ռուսիա տանըմա նըն պոնիա գարշը Ամէրիգաեա եարտըմ իտէճէկինի, իմբէրաթօր իլան էյլէր։

Պուլկարիսթան իգտիրապ իչինտէ պուլունուր, վէ միւշարիլէյհ, անը սահիլի սէլամէթէ չըգարըր։

Էն սօն տագըգասընտա պիլէ պիր չօգ պարչալանմըշ օլտուղու վէ սէլ կիպի գան ագմագտա պուլունտուղու սըրատա, մէրհում իմբէրաթօր, քէնտիսիյլէ պիրլիքտէ թարապատա պուլունան վէ եարալանմըշ օլան պիր չօճուգ իլէ պի[...] գայիլթէ «սիզ տախի եարալանտը՞ն մը» տէեու սուալ իյլէր։

Վէհշաթ պիւյիւք վէ քիւչիւք քեաֆֆէյի մէմուրլարըն հարաքէթը մէզմումէսի իլէ գարըշտըրմագտա օլան չու սիմանըն, բազ[...] լըգ սուրէթտէ զահիրէ չըգաճա[...] ղը, վէ տէյիլ եալընըզ Ռուսիա[...] թարաֆընտան, իլլա ինսանիէթ[...] տայրէսինտէ ունուտուլմուշ օլան թուրթանլար թարաֆընտան մէտհ ու սէնա իտիլէճէկի վագըթը եագլաշմագտա տըր։

Սալթանաթը ճէտիտէնէ պիւյիւ[...] պիր վազիֆէ թէրէթթիւպ խոլմ[...] պունուն իճրասը, ազիմ պիր իշլիք օլաճաղ տըր։ Պու իսէ, պի[...] էլ իլէ մէրհում իմբէրաթօրուն վա[...] սիեէթ իթտիկի ամաճաղը թաք[...] մագ, վէ տիկէր էլ իլէ թամիր[...] վէ էհալինին արասընտա, մէմուրլար թարաֆընտան հուսուլէ կէթիրիլմիշ օլան գալպ տիւվարը չէքի[...] տէն վէ սէրիան աշաղը տիւշիւր[...] մէքտէն խպարէթ տիր։ Պիր քէրրէ էֆքեարը պաթըլէնին չու թէեսի[...] րի մանզ օլունճա, մէմլէքէթին կէլիրի ղավվէթլէրինին եէնիտէն [...] նիւմայա եապլէ, վէ ճէմիյէթին հէր սընըֆ միւթէֆէրրիգաթը սէրպէստ պիր սուրէթտէ թա[...] բիւլ իտէպիլէճէկլէրի միւսաատ[...] ալըր, վէ եալընըզ [...]

Պու վէճհլէ [...] օլուպ, պիր չօգ խօշնուտսըզլըգլար վէ կիզլի ատավէթլէր օրթատան գալգաճագ, վէ մէրհում իմբէրաթօրա օլան ֆէտաքեարլըգ մուհաֆազա իտիլէճէք տիր։ Պունտան պաշգա Ռուսիա, էն էյի էվլատլարըլա եէնի պիր էօմիւր իչինտէ եաշամաեա պաշլաեաճագ, վէ իմբէրաթօրը ճէտիտ, էհալինին քէնտինէ վաճիպ օլտուղու իգպալ ու սաատէթի կէօրէրէք, իշպու մէնզարէ, պիր թագըմ սէրսէրիլէրին խայրագըն տուտմա ղայրի միւզթէտիր պուլունտուգլարը մէհունիէթ վէ մահզուզիէթէ հիսսիէլէնէճէք տիր։

Ճիւտան պիր մէքթէպ ուսուլի, մէարիֆի ումումիէէ պիլմէճէսինին արթըրըլմասը, ումումի սէրպօզլուղուն էֆլանիթմէսի իչին թէտապիր իթթիխազը, քէօյլէրտէքի մէքթէպլէրին թէվսիի, քիւչիւք չէհիրլէրտէ, Ալմանիատա օլտուղու կիպի ասարիւլֆիւնունլար թէէսիսի, մէմուրլարըն վէ ումումը մալիէնին գօնթրօլ ալթընա վազը, գանունուն վէ պինաէնալէյհ հուգուգը պէչէրիէնին հիւրմէթ վէ րիաեէթտէ թութուլմասը, ումումը սէրպէսթիէթ օլմասը, — իշթէ պիր բրօկրամ քի, հէրչի խարէյի թօգութմալըր, լաքին իմբէրաթօրու գօրգութմամազ. զիրա իմբէրաթօր, հիչ պիր ֆըրգաեա մէնսուպ օլմաեըպ, վէ հէր կիւնա մէնֆաաթը չախսիէէտէն արի օլարագ, քէնտի ճարիգինտէ եալընըզ ղայրէթի վաճիպէ իլէ հարէքեթ էյլէմէկ մէճպուր տիր։

Ն. ՎԼԱՏԻՄԻՐ

Պու քէրրէ նէչր օլունան Ինկիլթէրրանըն Մալի քիթապընտա, Պիւրօլէրին Իրան խուգերինէ վուգու պուլան հիւճումլէրինտէն պահս օլունմուշ իսէ տէ, պունտա պիզիմ պիլմէտիկլիմիզտէն ֆազլա մալիւմաթ կէօրիւլմէյիփ, անճագ չէյխ Իւպէյտուլլահըն Պիւրօլէր խուգերինտէ հէր քէստէն զիյատէ նուֆուզ ու թէսիրի պուլունտուղու, վէ պիր Պիւրտիսթան գրալլըգը թէսիսի իթմէք իսթէտիկի, վէ հիւքիւմէթի Սէնիյյէ, մէմալիքի Մահրուսէնին շարգ ճիհէթլէրինտէ Պիւրտ հէյէթի իթթիհատիյէսինին պիր սէտտի սիւքէր օլաճաղը իւմիտիյլէ էվվէլ էմիրտէ չէյխը մէրգում հագգընտա բէք չէխտի մուամէլէ կէօսթէրմէմիշ իտուկի, վէ էօնիւնիւ ալամատըղը պիր թագըմ գուվվէթլէրին Իրան ալէյհինտէ պիր մուհաճէմէ չէքիլմի քեսպ իթտիքլէրինտէն տօլայը, Պապը Ալինին միւթէճասիւֆ պուլունտուղու, վէ խուգերլէրինէ թաալլութ օլունան պազը նահիյէլէր պէտապախթ էհալիսինին, Պիւրօլէրտէն չէքտիքլէրի գատար, քէնտիլէրինէ եարտըմ իթմէք իւզրէ կէլմիշ օլան Իրանլըլարտան մէչգուգ չէքտիքլէրի պէեան օլունմուշ տուր։ Պու չէյլէր հէր էսքի վուգուաթլար օլուպ, Պիւրօլէրին չիմտի նէ եաբտըգլարընը պիլմէք մէսէլէսինէ կէլինճէ, օլ պապտէ Մալի քիթապտա հիչ պիր չէյ զիքր օլունմամըշ տըր։ Հէր նէ տախի օլսա սօն 3-4 այ թէհերան լիշէն ազիմ պիր էհէմիյէթ տէվլէրի օլմուշ տուր։ Մալիւմ օլտուղու իւզրէ, Պապը Ալի, թէպասսընտան պուլունան Իւպէյտուլլահը, գօնչուսու օլան Իրանը թազիբ վէ թաճիզ իթմէքլիքտէն մէն իթմէկի գապուլ իթմիշ, վէ հաթթա Իւպէյտուլլահ օլ պապտէ թէքտիր իչիւն, րիվայէթէ կէօրէ, Իսթանպօլա տաւէթ չաղըրըլմըշ տըր. Լաքին մէրգում հէնուզ Իսթանպօլա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթմիշ օլմամըշ, պուրատա կէլմէսի տախի իհթիմալտէն տէյիլ տիր։ Զիրա անտա Թէհրանտա, մէրգումուն, գուվվէթլի պիր օրտու թէչքիլ իթմէքտէ օլտուղու, վէ մուսախարէն տախի քէնտի թէվաբիինին քէնտիսինի թէրք իթմէքլէրի մէօլլէնմէքտէ իտի։ Շիմտի թէէյյուն օլունտուղունա կէօրէ, չէյխ Իւպէյտուլլահ, 20,000 քիչի իլէ Իրանա հիւճում իտէճէք տիր։ Պու խապէր սահիհ վէ զայիր սահիհ տախի օլսա, օլ Թարաֆլարըն պիզիմ իչին տայիմա պիր էնտիչէ պունարը օլտուղու մուհագգագ տըր։ Պունտան չէնտ միւտտէթ էվվէլ խարիճիյէ միւսթէչարը Սըր Չարլզ Տիլքին, Նուսան մէսէլէսի հալլ օլունուր օլունմազ Էրմէնիսթան մէսէլէսինին տախի էլէ ալընաճաղընը, վէ պու պապտէ Րուսիա միւտախէլէսինին տախի տայիմա մէմուլին խարիճինտէ օլմատըղընը, վէ հալպուքի մէզքիւր միւտախէլէնին նէթիճէլէրի գօլայճա քեչֆ իտիլէմէտիկինի պէեան իթմիշ օլտուղու խաթըրլարտա տըր։ Զիրա անյավարտա Րուսիա խարիճիէ վէքիլի Մ. տը Ժիէրս, «Րուսիա միւտախէլէ ազիմինտէ տէյիլ իսէ տէ, Ինկիլթէրրա էկէր միւսթագիլէն Րուսիա միւտախէլէսինին էօնիւնիւ ալմագ իսթէր իսէ, պու չուրիշլէրին թէքէրրիւրինի մէն իթմէք իւզրէ, Րուսիանըն թէչէպպիւսաթընա իշթիրագ իթմէսի լազըմ տըր» տէմինինտէ պէեանը էֆքեար էյլէմիշ տիր։

Իշպու թէքլիֆ, տէվլէթի Ալիյէ վէ Իրան պէյնինտէ պիր մուհարէպէ զուհուրունի մէն իթմէք իւզրէ, Ինկիլթէրրա իլէ Րուսիա թարաֆընտան մուվաֆագաթքէարանէ ուբէյթէ վէսաթէթ օլունմագընտան իպարէթ տիր։ Լօրտ Կրանվիլ, պու պապտէ գաթիէն պիր ճէվապ իթմա իթմէյիփ, ֆագաթ ըրվաէթէ կէօրէ, մէզքիւր լիւզի թէվիզէթլէրին մուխալիֆէթ իւզրէ հարէքէթ իթմէլէրինտէն իսէ, մուվաֆագաթքէարանէ հարէքէթ իթմէլէրի ֆիքրինին Ինկիլթէրրա վիւքէլասընճա գաբուլինի գապուլ կէօրիւնճէքլի իւմիտինի պէեան էյլէմիշ տիր։

(Մ[illegible])

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԿԱՐԵՒՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆ

([illegible])

Մինչեւ հիմայ մեր խօսածներից յուսով եմ՝ Կ. Պօլսեցի ընթերցողը հէնց մի քիչ ըմբռնած կ՚լինի (եթէ ո՛չ նոյն ժամանակ և մոռացած) երկրագործութեան, արհեստի ու արուեստի նշանակութիւնը մի ազգի գոյութիւնը բարւոքելու, պաշտպանելու և յառաջացնելու վերաբերմամբ։ Բացի ընդհանուր լուսաբանութիւններից, մենք բերանք այդ մասին և բազական օրինակներ ինչպէս ուրիշ հին և նոր ազգերի կեանքից, այնպէս և մեր ազգի, որի դարեւոր գոյութեան գաղտնիքը և պայմանները, դարձեալ կրկնում ենք, կայացել են ժողովրդի ունեցած վերոյիշեալ պարապմունքների և հակումների մէջ։ Բայց, ինչպէս արդէն քանիցս ասեցինք, այդ հակումները զարգացնելու ու յառաջացնելու համար խնամք և հոգ տանող չի եղել, վասնորոյ խեղճ ժողովուրդը թէպէտ ո՛չ մի կողմից խրախոյս չի գտել իր ժառանգական ձգտումներին, սակայն մինչեւ վերջի շունչը նա մաքառել է ձեռքից չթողնելու համար այն նուիրական կտակը, որ սերնդէսերունդ աւանդել են Հայերը իրանց որդւոց, ասելով. «որդի՛ս, մեռնելով գերեզման, օրհնում եմ քեզ կրկին. ահա՛ թողնում եմ քեզ այս լի օջախը, որը հաստատել եմ, տե՛ս, իմ կոշտ ձեռքերովս. հէնց այս ձեռքով եմ օրհնում քեզ, որ դու էլ չթողնես այն արուեստը, որով չէնացել է ու ապրել մեր ազգը. արհե՛ստ ու արուե՛ստ, որդիս. փողը, վաճառականութեամբ դիզած գանձը ձեռքի կեղտ է, նա կարող է անցնել, բայց արուեստը միշտ կ՚մնայ եւայլն»։ Ահա՛ այն ֆօրմուլը, այն «Հաւատամքը», որը կրկնել է Հայը իր որդուն գերեզմանի մէջ հանգիստ պառկելու համար. այս ֆօրմուլը առել է Հայը ո՛չ Հիւգօյից և ո՛չ Տանէից, այլ իր գոյութեան հինգ հազարամեայ փորձերից և ազգային կեանքի ամենանշանաւոր րոպէներից. . ։

Բայց այս դաւանանքը, որ ունէր Հայը մինչեւ հիմայ եւս. ինքնապահպանութեան այս աղերսը(?) մէկ դար ու կէս չէ լուել Վենետիկը. նա կոյր ու խուլ է մնացել իր ազգի ինստինկները (բնազդումները) ճանաչելու և զարգացնելու համար. նա կոյր է եղել կենդանի Հայի կարիքը տեսնելու համար. նա այնչափ յափշտակվել է փտած մեռելոտիներով, որ սպառելով իր հետաքննութեանց նիւթերը, վերջապէս ինքն էլ այս օր մեռելոտի է դառել, չնչելով միայն, ինչպէս գալվանիզմով հոգեվարքի մէջ պահպանվող էակ. նա ստացաւ այդպիսով իր արժանի վարձատրութիւնը. նա դատապարտվեց ամենքի անտարբերութեան. . ։

Հապա՛ վերջապէս 1860 Թուականը. անօգնական և ամենքից մոռացված Հայաստանի Հայ ժողովրդին աւետեցին թէ՝ ահա՛ եկաւ ձեզ օգնելու մի հաստատութիւն, որի մէջ մասնակցողները չ՚են կաշկանդված ո՛չ վարդապետական անշարժ քղամիդով և ո՛չ վանական միասեռ(?) հայեցողութեամբ, այլ նոքա բաղկացած են կեանքի մէջ շրջող աշխարհական մարդկանցից, որոնց ուղիղ նպատակն է դեռ չմեռած ազգի կենդանի շահերին և առօրեայ պէտքերին ծառայելը. ընտրվելով մի մեծ հայկական հասանքի ու կենտրոնի մէջ, իր ընտրած նպատակների համեմատ, այդ հաստատութիւնը կոչվեցաւ Հայոց Ազգային Ժողով։

Ո՛րչափ կռվով ու պռոտախօսութեամբ կոչվեց այդ հաստատութիւնը ամիրայական տիրապետութեան ճանկից. ո՛րչափ փքուն յոյսեր ու լայն ակնկալութիւններ տածվեցին «փառաւոր ապագայի» մասին. ո՛րչափ բառաչիւս Թագեր ծածկվեցին «մեծ ատենաբանների և քաղաքագէտների» գլխին. քա՛նի հազար ոսկի ծախվեց իւրաքանչիւր տարի յատուկ կառախմբերով քաղաքից դուրս տարեդարձ կատարելու համար, քա՛նի հազար անգամ վերջապէս առանց կարմրելու արտասանվեց այդ ժողովի մէջ «մեր իմաստութիւնը», «այս մեծ ժողովը», «այս պատկառելի ատեանս» «այս հանդիսաւոր օրը» եւն. այսպիսի ողոյավայել և ինքնախաբէական ֆրազներ, բայց Թո՛յլ տուէք հարցնել իւէր Աստուծոյ, ի սէր ճշմարտութեան, յանուն վերջի կաթիլ մարդկային խղճի (եթէ ո՛չ ազգային պատուի) ի՞նչ յառաջացրեց այս քսան տարուայ մէջ Կ. Պօլսի Հայոց ազգային ժողովը Հայաստանի ժողովրդի բարօրութեան համար։ Ամիրաները հարստահարում էին ժողովուրդը. չա՛տ լաւ, բայց տեսնենք թէ նոցա հարստահարութի՞ւնն է աւելի ծանր և կործանիչ ազդեցութիւն ունեցել ժողովրդի վիճակի վրայ թէ «յառաջադէմ», «լուսամիտ», «եւրոպագէտ», «եկումնագէտ», «մանկավարժագէտ» և չգիտեմ էլ ինչ «մեծ գիտունների» բառամոլ, դատարկապաշտ, ձևակրկիտ, անգոյն և անընդունակ ժողովը։

1861 Թուին, այսինքն, ճիշդ հէնց այն ժամանակ, երբ Կ. Պօլսի Հայոց Ազգային Ժողովը գտնվում էր իր «մեծ յաղթանակի» առաջի շրջանի մէջ, հէնց այդ տարի կատարվեց սոսկալի անտեսական յեղափոխութիւնը Տաճկահայերի վիճակի մէջ։ Այդ Թուին, տեղի ունեցաւ Աալի փաշայի ինիցիատիվով (նախաձեռնութեամբ) Թիւրքիայի, և մասնաւորապէս Հայաստանի, ճարտարարուեստային արտադրութեանց առաջի հանդէսը Կ. Պօլսի մէջ. Եւրոպացիք տանում են այդ հանդէսից Հայաստանի ապրանքների բոլոր նշմարները և ընդօրինակելով նոցա իրանց գործարանների մէջ, մահաբեր հարուած են տալիս Հայաստանի բոլոր արուեստային գործունէութեան, իսկ Կ. Պօլսի Ազգային Ժողովի մէջ Հայաստանի «բարեկարգութեան» համար ճոռոմաբանող գլուխները «կեցցէ՜ Հայոց ապրանք» են գոռում և իրանց մօտով անգամ չեն անցնում գնահատել հանգամանքները, հասկանալ յուսահատված ժողովրդի դրութիւնը և տեխնօլոգ (արուեստագէտ) մարդիկ ուղարկելով, կամ թէ որ և է նպատակայարմար միջոցներ ձեռնարկելով, արգիլել բոլոր Պլանտացիաների(?) և գործարանների աւերման։ Կ. Պօլսի Հայոց Ազգային Ժողովը ընդհակառակը կորելով այս ժամանակ իր բոլոր յարաբերութիւնները ժողովրդի հետ, մնաց իր պատերի մէջ և Հայաստանի շինութեան գործը սկսեց Թղթի վրայ միայն տեսնել և բառերով միայն վճռել։ Մինչդեռ այդպէս չէին «խաւարամիտ», «հարստահարող» և «ասխամող»(?) ամիրաները. նոքա շահվում էին, այո՛, ժողովրդի աշխատութիւնից, ինչպէս տէրութեան կապալառուներ նորա տուած հարկերի, բայց շահվելու հետ միատեղ, ամիրաները չէին մոռանում հարկատու ժողովրդին, այլ միշտ վերահասու ու հետաքրքիր էին նորա վիճակին, միշտ ձեռնհաս ու տրամադիր էին օգնելու նորա բոլոր կարիքներին, որով հեշտանար հարկատուութիւնը, բազական մնար իրանցից կառավարութիւնը և իրանք էլ ի հարկէ կարողանային աւելի շահվիլ, սակայն ժողովրդին շատ էլ զգալի չ՚անելով իրանց անձնական եկամուտը։ Այսպիսով եթէ որ և իցէ վիլայէթի Հայ ազգաբնակութիւնը խորհուրդի կամ նպաստի էր կարօտ, նա դիմում էր ամիրային, վստահ լինելով որ իր դժուարութեան մէջ, առանց աւելորդ բառեր վատնելու, իրան պէտքերին մի իրական խնամք կ՚տանվէր։ Մինչդեռ փորձեցէ՛ք Կ. Պօլսի Հայոց Ազգ. Ժողովի մէջ յայտնել որ և է գործնական միտք և առաջարկութիւն, տեսէ՛ք թէ ի՞նչ արդասիքի կ՚հասնէք հինգ ամիս ժողովի պռոտախօսելուց, քուէարկելուց, ատենագրելուց, կրկին քուէարկելուց, կրկին ատենագրելուց յետ—ոչինչ արդասիքի։

Ահա՛ այս «Մեծ-ժողովն» է, որով կարող են միայն «պարծենալ» և «ոսկէ տառերով» իրանց անունները պատմութեան մէջ գրել տալ նոքա, որոնք կապկաբար առնելով Ֆրանսայի օրինադրութիւնը տնկեցին նորան Կ. Պօլսի մեր եղկելի ազգայինների մէջ։ Ախր միթէ Կ. Պօլսեցի Հայը կարող է հասկանալ՝ ի՞նչ ասել է նախ գործ, յետոյ խօսք. Կ. Պօլսեցի Հայը ծնված է, դաստիարակված և ի վերուստ որոշուած միայն բառեր շարդելու համար, միայն լեզուն շարժելու ու երեւակայութեան պահանջը բաւականացնելու համար։ Ով չի հաւատում թո՛ղ մի կողմ դնէ Կ. Պօլսի Հայոց ազգային ժողովի քսան տարուայ գործունէութիւնը և հէնց այս րոպէ տեսնէ թէ նա ի՞նչ է ուզում տալ Հայաստանի ժողովրդին — ծիւղ Ֆերիը «լոյսը». ահա՛ ձեզ այն վերջի որոշումը, որը ընդունեց նա իր մի «մեծ մանկավարժի» փառաբանեալ ձեռքերից ինչպէս «ամենաիրական դարման» Հայաստանի վէրքերին, բայց հարկաւոր չ՚է մոռանալ, որ հէնց այն Հայաստանի, որի երեսն էլ չի ճանաչում «մեծ մանկավարժը», որի վրայ դեռ չէ արուած ո՛չ մի կատարեալ և մասնագիտական ուսումնասիրութիւն, նորա բնաանեկան, հասարակային ու տնտեսական պայմանների, նորա իրական պահանջների, նորա ամենօրեայ կարեւորագոյն պէտքերի, նորա կենդանի շահերի, կենսական խնդիրների։

Ահա՛ այսպիսի մարդկանցից է բաղկացած Կ. Պօլսի Հայոց ազգային ժողովը, որի մէջ քսան տարի ժամանակ են անցրել միայն և եթ զանազան ձեւապաշտական արարողութիւններ կատարելով. երե՛ք անգամ քսան տարի էլ կ՚կատարեն ի հարկէ մի և նոյն նոյնը, բայց խեղճ ժողովուրդը մնացել է և կ՚մնայ միշտ նոյն թշուառ, անօգնական և անդարման վիճակի մէջ։ Եւ ո՞վ պիտի լինի, որ ազդէ, սթափեցնէ քնից, արթնացնէ խիղճը այդ անսիրտ մարդկերանց. մամո՞ւլը, որը ինքը սթափեցուցիչ աքցաների է կարօտ. անհատնե՞րը, որոնց ձայնը անապատի բարբառ է. Ռուսահայ մամո՞ւլը, որի երեսին էլ ո՛չ ոք չ՚է նայում, որովհետեւ «Ռուսահայերը անփորձ են», «քաղաքագէտ չեն», «հեռատես և շրջահայեաց չեն» եւայլն։ Բայց որը եղաւ արդիւոք իրանց այսչափ մեծ «քաղաքականութեան» և «խորագիտութեան» արդիւնքը Հայ ժողովրդի համար. 61երրորդ յոդուա՞ծը, որի համար Ներսէս պատրիարքի նախնական միտքը չարաչար դատապարտվեց ու մերժվեց ազգային ժողովի կողմից թէ ուրի՞շ մի բան. ամենից ճիշդը ամենից արդիւոք առած՝ ոչինչ բան, այնչափ ոչինչ, որ Կ. Պօլսի Հայոց ազգային ժողովը դեռ մինչեւ հիմայ չ՚մտածեց Թարգմանել տալ և տառերը Հայոց տառերի վերածել այն պետական օրէնքների, որոնց գիտութիւնից զուրկ լինելով մեծամեծ դժուարութիւնների է հանդիպում Հայաստանի ժողովուրդը. դեռ այդ քիչ է, Կ. Պօլսի Հայոց ազգային ժողովը նաեւ չունէ մի հատ սեփական փաստաբան, որը փոխանակ Պատրիարքի Թագրիրների, գնար և ուղղակի գործը իրաւաբանօրէն փաստաբանէր։ Մինչդեռ Թո՛ղ դիմեն Կ. Պօլսի Ծունաց պատրիարքարանին, որը չէ խրոխտանում ո՛չ «մեծ ազգային ժողովներով» և ո՛չ մեծաբարբառ խօսքերով. կ՚տեսնեն, որ նա վաղուց արդէն մի քանի տպագրութիւններ է անել տուել Թարգմանած օրանագրքերի և իր տրամադրութեան տակ միշտ պատրաստ ունէ չորս հատ իրաւագէտ մարդիկ, որոնց շնորհիւ ժողովրդի ցաւը լոկ Թագրիրների յոյսով չի մնում։

Ահա՛ մի ամենահարեւանցի տեսութիւն այն ազգային ժողովի գործունէութեան, որի բնաւորութիւնը ճշդիւ արտայայտվում է Ալի բաշայի հետեւեալ խօսքերով. «Կ. Պօլսի Հայոց ազգային ժողովը մի քառակուսի անիւ է, որը պիտի փտէ միայն իր մի կողմի վրայ ցեխի մէջ խրուած։» Այդ ցեխը այն արտաքին ձեւամոլութիւնն է և արարողապաշտութիւնը, որին միայն և եթ հետեւում են այդ ժողովի մէջ, բնաւ երբէք չըմբռնելով ազգային ինքնաւորութեան և սահմանադրութեան հոգին։ Նոյն շաւղով են գնում և բոլոր այստեղի նորածին արանց և կանանց ընկերութիւնները, որոնց առաջին և գլխաւոր գործը միայն քուէարկելն է, պռոտախօսելը, ատենագրութիւններ անելը, մասնախմբեր, յանձնաժողովներ և դիւաններ կազմելը. անձնական ինտրիգաներ անելը. առանց սկզբունքի գործադիր ժողովներ տապալելը, լոկ կրքերից դրդված իրանց առաջնորդներ ընտրելը և այլն և այլն։ Այս տեղի «գործող» մարմինների բոլոր յատկանիշ կողմերը ուսումնասիրելու համար, բաւական է ուշադրութիւն դարձնել «Միացեալ Ընկերութեան», բայց որովհետեւ առանց այն էլ նա կանգնած է միայն հաւի ոտերի վերայ, վասնորոյ բնաւ պարծանք չը համարելով մէկ մասի հարուածով այդ ոտերը փշրելը, մենք առայժմ կ՚լռենք նորա մասին, անցնելով ընդհանուր տեսութիւններին այս տեղի «գործող» կանանց ուղղութեան վրայ։

(Շարունակելի)

ԳՐԻԳՈՐ ՆԻԿՈՂՈՍԵԱՆ

ԱԶԴ

ԱՌ ՊԱՏՈՒԱՐԺԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆՍ

Ցառաջիկայ հինգշաբթի օր, մայիս 21, Տեառն մերոյ Քրիստոսի Համբարձման տօնն և միանգամայն Ազգ. Հիւանդանոցի հիմնարկութեան 51րդ. տարեդարձն լինելով, ըստ խնդրանաց Հոգաբարձութեանս Բարձրաշնորհ Տ. Ներսէս Սրբազան Պատրիարք Հայրն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ նոյն հաստատութեան մատրան մէջ, ի մխիթարութիւն թշուառ պատսպարելոց։

Հոգաբարձութիւնս կը սիրէ հաւատալ, որ բարեպաշտ Ազգայինք պիտի բարեհաճին իւրեանց ներկայութեամբք պատուել թէ Նորին Բարձր Սրբազնութիւնն և թէ նոյն գթութեան և կարեկցութեան արժանի յարկին մէջ գտնուած 600ի մօտ խղճալի պատսպարեալներն։

18 մայիս 1881

Դրաս. Ազգ. Հիւնդ.

Մեծ Նոր խան, Թիւ 49

ԻԼԱՆԱԹ

Հուպուպաթ անպարը իչին լիւզումի օլուպ, տէրտէսթի միւնագասա օլան 10 պին քիլէ շայիրին իհթաըըա Թալիպ օլանլարըն, խազինէյի խասսայի Շահանէյէ կէլմէլէրի լազըմ կէլէճէկի, վէ միւնագասաա իշպու մայիսի րումինին 25 ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ գաթիէն դարար վիրիլէճէկի իլան օլունուր։ 1—3

Տօգաթ եէտի սէնէսի հազիրանը իպթիտասընտան, 98 սէնէսի մայիս ղաեէթինէ գատար պիր սէնէլիք լիւզումի օլան 20 պին 900 քիւսուր չէքի խաթապ իլէ Մէքքէյի միւքէրրէմէեէ իրսալ օլունմագ իւզրէ լիւզումի օլան 300 քիւսուր դըյեէ ըսբարմաչէթին, իշպու մայիսի րումինին 16նճը ճիւմաա իրթէսի կիւնիւ միւնագասասը իճրա օլունաճաղը ճիհէթլէ, Թալիպ օլան Թիւճճարըն, եէվմի մէզքիւրտէ սաաթ պէշ պուչուգ ալթը րատտէլէրինտէ ըսբարմաչէթ նիւմունէլէրիյլէ պէրապէր, Էվգաֆը Հիւմայունի խազինէսի իտարէ մէճլիսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

13 մայիս, 97 3—2

Սուլթան Ահմէտ գուրպինտէ Հէլվաճը պաշը Իսկէնտէր աղա մահալլէսինտէ Համմամ սօգաղընտա 2 նիւմէրօ իլէ մուրագգամ վէ Գուլու պալըգ համմամը տինմէքլէ մաարուֆ Թէրպիէն 200 զիրա արսաա մէյանի տէօրտ օտա վէ ճն իքի գուրնա վէ 150 զիրա ճամէքեան, վէ 120 զիրա խաթապ միւհէյյինի միւշթէմիլ, վէ տէրունինտէ իւչ պուչուգ մասուրա մայի լէզիզ ճարի պիր պապ համմամըն նըսֆ հիսսէսի պիր միւզայէտէ 30,000 ղուրուշ պէտէլ իլէ, Թալիպի էօհտէսինտէ Թէգարրուր իյլէմիշ օլտուղունտան, վէ չէհրի հալը րումինին ճն պիրինճի բազար իրթէսի կիւնինտէն իթիպարէն, չէհրի մէզքիւրուն ճն սէքիզինճի բազար իրթէսի կիւնիւ սաաթ 11է գատար, միւզայէտէյի ինթիհասինէ վէ գաթիէսի իճրա գըլընաճաղընտան, վէ իրթէսի կիւնիւ սաաթ ճնա գատար եիւզտէ պէշ զամմ տախի գապուլի մէճազ օլտուղուտան, զամմ իլէ Թալիպ օլանլարըն էյեամը մէզքիւրէտէ Էվգաֆը Հիւմայունի խազինէսի իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի, պէշինճի տէֆա օլարագ ճիւմլէնին մալիւմի օլմագ իւզրէ իլան վէ իխթար գըլընըր։

16 մայիս 97

Թօբխանէյի ամիրէ մէվճուտունտան պիր միւզայէտէ սաթըլաճաղը կէչէնլէրտէ իլան օլունան էշեատէն պիրինճի պաղըրլարընըն միգտարը Թէզյիտ վէ պաղըրլարընըն Թէնագգուս իյլէտիկի միւպըլը, Թէգարրուր իտէճէք ֆիեաթըլա պէհասը Լիտէլ հիսապ գաչ ղուրուշա պալիղ օլուր իսէ, եիւզլիւք Օսմանլը ալթընը եիւզ ղուրուշ հիսապըյլա, բէշինէն Թէսվիյէ վէ իթա օլունմագ, վէ պու պապտէ ագտ վէ իթա օլունաճագ գօնթրաթօ Թարիխինտէն նիհայէթ պիր մահա գատար գալտըրըլմագ, վէ Թօբխանէյի ամիրէ Թալիմխանէսի իսկէլէսինտէ մախզէնա տէրունինտէ Թէսլիմ օլունաճաղընտան, բէսմի կէօմրիւք վէ մէսարիֆի նագլիյէ վէ սայիրէսի Թալիպինէ այիտ օլմագ շարթը վէ չէրայիթի սայիրէ իլէ միւզայէտէսի իճրա օլունարագ, էշեայի մէզքիւրէտէն Թախմինա 1273 օգգա նիւհաս բօյրա վէ պօրու վէ սայիրէ, պէհէր դըյյէսի 6 ղուրուշ 30 բարաաա, վէ 3000 օգգա նիւհաս Թօբ Թալաշը, պէհէր դըյյէսի 7 ղուրուշ 4 բարաաա, վէ 710 օգգա մարթինի գօվանը խուրտասի պէհէր դըյյէսի 5 ղուրուշ 2 բարաաա, վէ 2200 օգգա պուգսէր ֆիչէնկի գօվանընտան հասըլ օլմուշ քիւլչէ բիրինճ, պէհէր դըյյէսի 5 ղուրուշ 27 բարաաա, վէ 1700 օգգա ըրխթա նիւհաս Թալաշը պէհէր դըյյէսի 4 ղուրուշտա վէ 2500 օգգա Թաբա Թալաշ տախի, պէհէր դըյյէսի 6 ղուրուշ 3 բարաաա Թալիպի իւզէրինտէ գալմըշ օլտուղունտան, վէ 97 սէնէսի չէհրի մայիսինին եիկիրմինճի չարշէնպէհ կիւնիւնէ գատար Թէքրար պիրմիւզայէտէ, եէվմի մէզքիւրտէ դարարը գաթիլէրի վէրիլիպ, իրթէսի բէնշէնպէհ կիւնիւ տախի եիւզտէ պէշ զամմը գապուլ օլունաճաղընտան, պունլարըն սաթըն զիւատէ պահա իլէ իշթիրասընը Թալիպ օլանլարըն Թարիխի իլանտէն մէզքիւր կիւնլէրին սաաթ ճնունա գատար Թօբխանէյի ամիրէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի

16 մայիս 97

Իմարաթը ամիրէ իչին լիւզումի օլան 129,000 քիւսուր դըյյէ բըրինճ իլէ, 20,500 քիւսուր դըյյէ բուղտէյի չէրվիշ, վէ 26,800 քիւսուր դըյյէ չէքէր, վէ 5,085 դըյյէ նօհուտ, վէ 853 դըյյէ չօրպալըգ խըրթա, վէ 2,734 դըյյէ նիշասթա, վէ 3,409 դըյյէ իւզիւմ վէ ինճիր, վէ 1,780 դըյյէ տէօյիւլմիւշ չէիր, վէ 280 դըյյէ սապօն, վէ 6,561 դըյյէ չէմի բուղտէն, վէ 1,652 դըյյէ բուղտէյի սատէ, վէ 2,200 քիւսուր դըյյէ միհրապ բըբարմաչէթի, վէ 2,600 դըյյէ րէչիտ բիրինճի, վէ 1,843 պուչուգ դըյյէ ֆիսքէ բըբարմաչէթինտէն, բիրինճ վէ բուղտէյի չէրվիշ, վէ չէքէր վէ նօհուտ վէ չօրպալըգ խըրթանըն, իշպու մայիսի րումինին 18ինճի բազար իրթէսի կիւնիւ, վէ նիշասթա վէ իւզիւմ վէ ինճիր վէ տէօյիւլմիւշ չէիր վէ սապօն վէ չէմի բուղտէնին, 19ունճու սալը կիւնիւ, վէ բուղտէյի սատէ վէ միհրապ վէ ֆիսքէ բըբարմաչէթլէրի իլէ, րէչիտ բիրինճինին տախի, 20նճի չարշէնպէհ կիւնիւ միւնագասալարը իճրա օլունաճաղընտան, Թալիպ օլան Թիւճճարըն էյեամը մէզքիւրէտէ սաաթ 5 պուչուգ 6 րատտէլէրինտէ, նիւմունէլէրիյլէ պէրապէր, Էվգաֆը Հիւմայուն խազինէսի իտարէ մէճլիսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

16 մայիս, 97

Թէգարրուր իյլէմիշ, վէ իշպու արսալարըն, իւչ մահ զարֆընտա մուայեէն օլան եէտի տէֆա միւտտէթ իլանընտան պիրինճի իլան միւտտէթի օլան 97 սէնէսի չէհրի մայիսինին 14ունճու բէնշէնպէհ կիւնիւնտէն չէհրի մէզքիւրուն ղաեէթինէ գատար, 15 կիւն միւտտէթտէ միւզայէտէսի իճրա գըլընաճաղընտան, զամմ իլէ Թալիպ օլանլարըն, գըյմէթի մուխամմինէնին էօշիւրինէ միւսավի բէյ աքչէսինի միւսխատէրէյէն միւտտէթի մէզքիւրէտէ մահքէմէյի տայիրէսինէ կէլիպ, բէյ աքչէլէրինի Թէսլիմ խազինէ իւերէք միւզայէտէսինտէ պուլունմալարը լազըմ կէլէճէկի, պիրինճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր։

22 000 .. 17,600 ..	88(1)	Պէյօղլունտա, Գարանֆիլ սօգաղընտա, պէր մուճիպի խարիթա, արսայի վագֆիեէ։
	210	Եինէ մահալլի մէզքիւրտէ, Գարանֆիլ սօգաղընտա, պէրմուճիպի խարիթա արսայի վագֆիեէ։
	71, 11	Մահալլի մէզքիւրուն պու տէֆա մէսահէսինտէ պէր մուճիպի խարիթա զուհուր իտէն ֆազլասը։
66,400 .. 56,300 ..	141 11	
	8 119	Պէյօղլունտա, Սարը Լութֆի մահալլէսինտէ, Եէմէնիճիլէր ճատտէսինտէ, պիր գըթա արսայի վագֆիեէ.
	15 22	Մահալլի մէզքիւրուն պու տէֆա մէսահէսինտէ պէր մուճիպի խարիթա զուհուր իտէն ֆազլասը։
46,600 .. 35,100 ..	141 13	

Պալէտա մուհարրէր արսալարըն պիտաեէթէն իճրա գըլընան միւթաիտէլէրինտէ, պետէլաթը մէզքիւրէ իլէ, Թալիպլէրի իւհտէլէրինտէ

(1) Պալէտաքի րագգամլարըն պիրինճիսի, գըյմէթի մուխամմինէյի, իքինճիսի պէտէլի միւզայէտէյի (լիրա 100 ղուրուշտան) վէ իւչիւնճիւսիւ միգտարը զիրալարը միւշիր տիրլէր։

FABRIQUE NATIONALE DE TABACS & CIGARETTES

D M

Տ. ՄԱԳՐԻ

ԹԻՒԹԻՒՆ ՎԷ ՍԻԿԱՐԱ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ԳԱԼԱԹԱՏԱ ՎՕՅՎՕՏԱ ՍՕԳԱՂԸՆՏԱ Nº 2 ՎԷ 23

Միւսիւ Տ. ՄԱԳՐԻ նին եէնի ֆապրիգասը, պու քէրրէ Գալաթաա Վօյվօտա սօգաղընտա **2** վէ **23** նիւմէրօլար իլէ մուրագգամ մաղազալարտա, ՖԱՊՐԻԳ ՆԱՍԻՕՆԱԼ ՏԸ ԹԱԲԱ Է ՍԻԿԱՐԷԹ նամըյլա Թէէսիս օլունուպ, իշպու ֆապրիգա, կէրէք սահիպինին վէ կէրէք Թիւթիւն հագգընտա մալիւմաթը մախսուսէլէրի պուլունանլարըն սայ ու իհթիմամլէրիյլէ, բէք կիւզէլ սուրէթտէ Թանզիմ իտիլմիշ, վէ ՍԱՀԻՀ ԵԷՆԻՃԷ ԹԻՒԹԻՒՆԼԷՐԻՅԼԷ Թէրթիպ օլունմուշ օլտուղու հալտէ, խօշնուտիյէթի մուճիպ սուրէթտէ, խալիս վէ Թապիի վէ պիրինճի ճինստէն վէ ՂԱԵԷԹ ԷՀՎԷՆՃԷ Թիւթիւն ֆիրուխթ իտէճէկի բաղլէթլու էհալիեէ իլան օլունուր։

Մէմալիքի էճնէպիյէէ իչին իսթէնէճէք սիփարիշ տէրհալ իճրա օլունաճագ, վէ պա իրատէյի սէնիյյէ պանտըրօլ վէրկիսինտէն մուաֆ պուլունաճագ տըր։

Իշպու ֆապրիգա 25 ապրիլ / մայիս 7 տէ քիւշատ օլունմուշ տուր։

ՍԸՀՀԷԹ ՎԷ ՄԷՆԱՖԻՒ ՈՒՄՈՒՄԻՅԷ ԻՉԻՆ

ՂԱԵԷԹ ՄՈՒՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Վ. Ծաննինին Իսթանպօլտա քէօբրիւ մէյտանընտա 1 վէ 2 նիւմէրօլու ՇԷՄՍ նամ պիւյիւք Էճզախանէսի։

1867 տէ, սահիպ էհլիեէթ միւթէխասսըսը Թարաֆընտան Թէէսիս իտիլմիշ օլան իշպու մէշհուր էճզախանէ, կէրէք իլաճլարընըն Թէմիզլիկի, կէրէք բէչէթալարըն տիգգաթլէ իճրա օլունմասը, վէ խուսուսիյլէ մէզքիւր էճզախանէնին պիր սըֆաթը մախսուսէսի օլմուշ օլան ֆիեաթլարընըն էհվէնլիկի, վէ կէրէք մէմուրլարընըն միւհթէրէմ վէ միւթէասսիպ միւշթէրիլէր հագգընտա կէօսթէրտիքլէրի հիւրմէթ վէ նէզաքէթ սաեէսինտէ, տայիմա բաղլէթլու Իսթանպօլ էհալիսինին խօշնուտիյյէթի քեամիլէսինի մուճիպ սուրէթտէ իճրայի խըզմէթ իյլէմիշ տիր։

Իշպու էճզախանէտէ, աթիտէ պէեան օլունան էմթաա Թօբտան վէ ճէսթէ ճէսթէ սաթըլըր։

Իլաճայի քիմեէվիեէ, մուալիճէլէր, ալէաթը ճէրրահիեէ, լասթիքտէն ալէթլէր, ֆօթօկրաֆ ալէթլէրի, ալէթ վէ էտէվաթը քիմեէվիեէ, խալիս դընագընա սօֆաթօսու, ըթըրիեաթ(բարֆիւմըրի) չարապլարը, հէր սաաթ իչին վէ կէրէք միւշթէրիլէրինէ, կէրէք խասթախանէլէրէ, մէքթէպլէրէ, վէ հաթթա հէր վագըտտա հիւքիւմէթի Սէնիյյէեէ քիֆաեէթ իտէճէք տէրէճէտէ մաքինա իլէ եարըլմըշ պուզ։

Իշպու էճզախանէ իհրաճաթ վէ իխալաթ իճրա իտիպ, գօմիսիօնլար տախի գապուլ իտէր։

1852 սէնէսինտէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Թէէսիս օլունմուշ օլան **77** նիւմէրօլու Ծաննի էճզախանէսի տախի, միւմաիլէյհ Մ. Վ. Ծաննինին մախտումը տիբլօմալը չիմիսթ տօգթէօր Ց. Ծաննի Թարաֆընտան իտարէ օլունմագտատըր։ Միւմաիլէյհին Պէյօղլունտա քիմեախանէսի տախի վար տըր։

Պունլարտան պաշգա, Մ. Վ. Ծաննինին Բուսճուգտա էճզախանէ չիւպէսի, էտիրնէտէ կազօզ ֆապրիգասը վէ պիրա մաղազասը օլուպ, քեաֆֆէյի էճզա վէ սայիր էմթաա իչին տէ աճէնթէլիք իտէր։

Ֆիեաթլար ղաեէթ էհվէն տիր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 28 մայիս

Ինկիլիզ գօնսօլիտի	102-3/8
Էսհամը Օսմանիէ աչըլտը	17-3/16
" " գարանտը	16-7/8
1865 Իսթիգրազը	19-
1869 "	18-7/8
1871 "	78-1/2
1872 (Պօնտիւ Թրէզօր)	29-
1873 "	18-
Օսմանլը Պանգասը	16-1/4
Բուսիա իսթիգրազը 1873	95-
Մըսըր իսթիգրազը պիրլէշմիշ	76-3/4
" իմթիեազը (չըմէնտը.)	98-1/2
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթիգ. բազը	91-1/4
Տախրա սանիեէ	76-1/4
Մըսըրըն Բօչիլտ իսթիգրազը	100-1/8
1877 Մաճարիսթան էսհամը	103-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-47

Բարիս, 28 մայիս

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 3%	86-27 1/2
" " 5%	119-75
Էսհամը Օսմանիէ աչըլտը	17-17 1/2
" " գարանտը	17-7 1/2
1865 Իսթիգրազը	86-
1869 "	95-
1873 "	92-
Բումէլի չըմէնտը. Թահվիլա.	61-75
Օսմանլը Պանգասը	666-25
Գրէտի Լիօնէ	892-50
Բուս ֆօնտօսու 5% (1877	94-7/8
Բուսիանըն Շարք իսթիգրազը	59-1/8
Իթալիա ֆօնտօսու	92-50
Մըսըր իսթիգ. պիրլէշմիշ	387-50
Իսբանիա խարիճի իսթիգրազը	24-1/8
Գամպիօ Լօնտրա իւզէրինէ	25-20

Բարիս, (Պուլվար) 28 մայիս

Ֆրանսըզ ֆօնտօսու 5%	119-71 1/4
Էսհամը Օսմանիէ	17-15

Վիէննա, 28 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	117-15
Բումէլի տէմիր եօլ Թահվիլաթը	29-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Օսմ. մայիս 16 ագչմ. գբ.	18-32
" " մայիս 18 սպհ. աչ.	18-36
" " էն եիւքսէք	19-1
" " էն աշաղը	18-37
" " Սաաթ 5 տէ	19-
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6% Փ.	92-
1865 " " 6% Փ.	95-
1869 " (Բինար) 6% Փ.	92-
1872 " (Պօնտիւ Թրէզօր	29-
1873 " (Բինար) 6% Փ.	90-
Բումէլի չըմէնտըֆէր	61-
Բաբօր ղուրուշ	43-
Հէվալէսիզ "	37-1/2
Ագչէ Փայիզի %	8-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէտի ժէնէրալ 6%	6-
Սօսիէթէ Ժէն 6%	5-15
Իսթանպօլ Պանգասը	11-
Սօսիէթէ Օթօման	3-36
Թրամվայ 5%	375-
Լավրիօմ (մատէն)	127-

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՉԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109 20
Ֆրանսըզ ալթունու	87-17
Բօլ	89-38
Գրիմիյ ալթունու	51-30
Պէեազ մէճիտիյէ	108-
Մէթալիք	206-
Պէշլիք	213-
Ալթըլըգ	128-
Պագըր	665
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	296

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՉԱՍԸ

Էն եիւքսէք	1020-
Էն աշաղը	1020-
Սաաթ 5 տէ	1020-

ՏՕԳԹՕՐ

ՃԷԼԱԼԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻ

Տօգթէօրու միւմաիլէյհ, սապըգը վէճհ իւզրէ, եալընըզ Փըրէնկի վէ պէլ սօուգլուղու, վէ ումում ալէաթը Թէնասիւլիեէէ (ծննդական գործարանաց վերաբերեալ), վէ խորար եօլլարընա տայիր խասթալըգլարա տուչար օլանլարըն էմրի Թէտավիլէրի իչին, հէր կիւն սաաթ տէօրթտէն ճնա գատար, Պաղչէ գաբուսունտա Համիտիյէ Թիւրպէսի սըրասընտա վագը 32 նիւմէրօլու Սինապեան Վիչէն էֆէնտի էճզախանէսինտէ, վէ բազար կիւնլէրի տախի, Պէյօղլունտա Սագըզ աղաճը ճատտէսինտէ վագը 27 նիւմէրօլու քէնտի խանէսինտէ, քէյֆիյյէթլէրի գապուլ իթմէքտէ տիր։

500,000

ՖՐԱՆԳ ԳԱԶԱՆԸԼԱՃԱԳ

Համպուրկ հիւքիւմէթի Թարաֆընտան Թաստիգ իտիլմիշ օլուպ, իքրամիեէլէրինին նիզամէն Թէէտիեէսի իչին տէ, պիլճիւմլէ խազինէ ֆօնտօլարըյլա Թահթը քէֆալէթէ ալընմըշ օլան իշպու աշչէ բիանգօսունտա էն զիեատէ պախթիեար պուլունան պաշլըճա իքրամիեէ օլարագ, պալէտաքի ճէտվէլտէքիլէրը գազանաճագ տըր։ Պու պիւյիւք իքրամիեէտէն պաշգա, իշպու բիանգօ խասսէթէն աթիտէքի իքրամիեէլէրի շամիլ տիր։

1	պիլէթ գազա-	Ֆր. Ֆր.
	" նաճագ	312,500-312,500
1	" "	187,500-187,500
1	" "	125,000-125,000
1	" "	93,750- 93,750
1	" "	62,500- 62,500
2	" "	50,000-100,000
3	" "	37,500-112,500
4	" "	31,250-125,000
2	" "	25,000- 50,000
12	" "	18,750-225,000
1	" "	15,000- 15,000
24	" "	12,500-300,000
5	" "	10,000- 50,000
3	" "	7,500- 22,500
54	" "	6,250-337,500
5	" "	5,000- 25,000
105	" "	3,750-393,750
265	" "	2,500-657,500

վէ ղայրիհիմ վէ ղայրիհիմ։

Ճէմման 51,700 իքրամիեէ օլուպ, եէտի Թագսիթտէ գուրալարը չէքիլէճէք տիր։ Պիլէթլէրին տէեէր ֆիեաթը բէշմէն գաբարլաշտըրըլմըշ օլուպ, իւք եէի տէֆա չէքիլէճէք պիլճիմլէ գուրալարտաքի Թէքմիլ պիլէթլէր **22** Ֆրանգ **50** սանթիմ, վէ նըսֆ պիլէթլէր **11** Ֆրանգ **25** սանթիմ տիրլէր։

Խասսէթէն շունու պէեանէ միւսարաաթ իտէրիզ քի, եալընըզ ԱՆԱ ՊԻԼԷԹԼԷՐԻՆԻ հիւքիւմէթին արմասը վէ բիանգօ իտարէսի ումումիեէսինին իմզասըյլա մուսատտագ օլարագ կէօնտէրէճէյիզ տիր։ Իսթէնէճէք սիփարիշլար իլէ պիրլիքտէ պիլէթլէրին ֆիեաթը, գանըը պանգա պանգնօթու օլուր իսէ օլսուն, եախօտ Ալմանիա, Ֆրանսա, Ավուսթրիա, Ինկիլթէրրա վէ սայիրէ իւզէրինէ չէքիլմիշ բօլիչա պուլունսուն, վէ եախօտ գանըը մէմլէքէթին օլուր իսէ օլսուն բօսթա բուլու եախօտ բօսթախանէ իւզէրինէ բօլիչա օլարագ կէօնտէրիլտիկինտէ, սիփարիշ օլունան պիլէթլէրի, գարալը մէքթուպ տէրունինտէ վէ բօսթա վասըթասըյլա տէրհալ կէօնտէրիրիզ։ Հէր գուրա քէշիտէսինի միւթէագըպ, պիլէթ սահիպլէրինին ումումիեէն գուրանըն բէսմի լիսթասընը կէօնտէրէճէյիզ։ Գազանըլաճագ աշչէ հէր քէսին էմրինէ մուհավվէլ տիր, վէ էվրօբանըն պաշլըճա մահալլէրիյլէ օլան միւնասէպաթըմըզ սաեէսինտէ, գազանըլաճագ աշչէլէրի գազանանըն պուլունտուղու մահալլտէ Թէէտիեէ իտէպիլիրիզ։ Սիփարիշլարըն միւմքին մէրթէպէ չապուգ վէ էն չօղու ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՅՈՒՆԻՍ **15** տէն էվվէլ կէօնտէրիլմէսինի րիճա իտէրիզ, չիւնքի գուրալարըն քէշիտէսինէ եէվմի մէզքիւրտէ պաշլանաճաղը բէսմէն գարարլաշտըրըլմըշ տըր։

Bureau principal de Loterie

Isenthal & Cie

Hambourg (Allemagne)

Պիլճիմլէ Էվրօբա լիսանլարը իլէ մէքթուպլաշըրըզ։ Շարգ իլէ Համպուրկ արասընտա մէքթուպլար 180 սաաթտա կիտէրլէր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԷՏ Յ. ՓԱՆՈՍԵԱՆ